

مشتاقنامه

مطبعه و محل اداره :

جفال اوغلانده امنیت
صندوغی جوارنده
شنکول یقوشنده
۲۷ نومرو

اضطار :

مسلکمزده موافق آثار
جدیده مع الممنونیه
قبول اولنور

درج ایدله یین آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاست ، و بالخاصه احوال و مشوره اسلامیه بحث ایرر و هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

سنه لکی	التی آیلنی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۰۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹
		فرانق

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

آلتنجی جلد

۱۴ جمادی الاول پنجشنبه ۵ مایس ۳۲۷

عدد : ۱۴۱

بوده علم طب بدن و متعدد امراض نسائیه دن بحث ایدر اسکی یازیلی تاریخی نامعلومدر .

روما سفارت سفیر سی امامی

هاشم ولی

لوندرد جامع شریفی و اهمیت اجتماعیه سی

حقننده

دارالفنون عثمانیه قونفرانس

کچن بازار کونی دارالفنون عثمانیه ده خلیل خالد بک افندی طرفندن ویریلن قونفرانسنده جامع شریف مذکورک اهمیت اجتماعیه سی حقننده بیانات آتیتهده بولنلمشدر :

« بوراده عرض ایده جکم موضوع لوندره جامع شریفیر. لکن بو جامع ایشنک وضع حاضرینک بیانشه کیریشمزدن اول علی الاطلاق مسجد اسلامک اهمیت اجتماعیه سی حقننده بعض ملاحظاتهده بولنه جغم.

آوروپاده قاج کیشی نماز قیلارکه لوندره کبی بریرده جامع انشاشنه حاجت بولنسون دیمک سلامت تفکر صاحبی بر کیمسیه یاقیشمایان بر سوزدر .

بو کبی بر اعتراضده بولنان کیمسنه نک ذهنی معنویات خصوصنده تشوش نومیدی به طوتلمش دیمکدر ؛ ایمدی اویله بر کیمسه تسلیت دیندارانه نک ، جهد ایمانک ترقی و تعالی ایتک ایستین بر هیئت اجتماعیه افرادی ایچون بک ضروری اولدیغنی آکلایه نماز .

مدنی انسانلر جماعت حالنده یاشادقلری کبی بویوک ایشارده ایدی جماعتله وجود بولور ، مسجد ایسه حیات اسلامده اجتماعی مشوقک بویوک بر مرکزدر .

بر حزب اجتماعینک قدرتی افرادینک وحدت حسیاتنه کوره آرتار ؛ جامع ایسه توحید حسیاته خادم اولور .

شو صوک سنه لرده کرک تحصیل ویا تجارت ایچون ، کرک کیمجیلک ویا سیاحت طریقله انکلتیره به کلن مسلمانلرک عددی کوزه چاربه جق صورتده آرتدی ؛ کلنلرک مقصدی طبیعی ترقیات غریبه دن معنأوماده مستفید اولمقدرد .

بو افراد مسلمه بک طاغینیق بر صورتده یاشایور ؛ حالبوکه تمدنه سالک اولان برجماعت افرادی نرهده اولسه بر مرکزه مربوط اوله رق یشار . دیار غریبتهده بولنان افراد متفرقه اسلام ایچون ایلک وجوده کتوریله جک مرکز تماس ایسه آنجق مسجددر .

مسجدک کرامت توحیدیه سندن طولای تجربه سز تجربه کار ایله ، عاجز صاحب یسار ایله ، جاهل دخی اهل وقوف ایله تلاقیدن استفاده به فرصت بولور .

تحصیل ایچون غریبه کیدن مشرق اسلام کنجاری بر مرکز روحانی به مالک اولماق یوزندن بلکه قوملری ایچون مضر فکرلره و مناهی به صابه بیلورلر .

معنویاتی مهمل قالا نلر ایسه اویله جه وطنلرینه عودتده اخوان قومیه نک حسیاتنه بکده مراعات کوستره مزلر ، کرم قلبی ایله آنلره خادم خیرده اوله مازلر .

حرکات وعلی الخصوص حسیاتجه اصلیت چیغرنندن بوسبوتون صابمش اولان کنجلر متفنن اوله رق دخی عودت ایتسه لر قوم منسوبلری ایچون آنلردن خیر وصیمیت کلک احتمالی مشکوک اولور . نته کیم مسلمانلر بویکی حالاتک آجی آجی نمونه لرینی کورمشلردی .

غریبک بویوک یا تختلرندن برنده برمسجد اسلام وجوده کلسی طبیعی آنک اطرافنده برهیئت مسلمه نک تشکلی ایجاب ایدر . بویله برهیئت ویا جمعیتک وظائف متنوع اولور . مثلاً :

وفات وقوعی حیات بشرده الک مؤثر بر حادثه اولمغله بر طاقم مراسم و آیین ایجاب ایلر . قبرستان مخصوص تدارکی و آیین تدفین اجرایی کبی حالات ایسه هر جماعتجه بغایت ملتزم قیوده تابعدر . اویله برهیئت مسلمه بومراسم و قیودک - احکام اسلامییه موجبنجه - ایفاسنه نظارتلده مکلف بولنور .

کذلک ازدواج حادثات حیاتک الک مهملرندندر ؛ غریبه کیدن مسلمانلر ایله غریبلی اشخاص آره سنده - بر نیجه موانع و مشکلاته رغماً - آره صره ازدواج وقوع بولیور . هر جماعت متهمده ایسه امر ازدواجی کمال اهتمامله تحت اصول و تشریعه آلور . ایمدی هیئت مسلمه اومثللو ازدواج مختلطک نفوذ و نفوس اسلامک ضررینه اوله رق وقوعه کله مسنده اهتمام ایلر .

جامع یالکز بر محل طاعات دکلدر ، همده بر مرکز عرفاندر . - امثالنی چوق کره کوردیکمز وجهله - بر یرده بر جامع وجوده کلسی آنک اطرافنده مبانی تدریس حدوثنی دخی موجب اولمشدر : یعنی مسجد اسلام محل تضرع اولمق کبی خدمت روحانییه یارامقله قالمش ، برده مصدر دروس اوله کلشدر .

ایشته لوندرده انشایی ایچون چالیشیلان مسجدک حاوی اوله جنی اهمیت عرفانیه دن طولایسدرکه مسجدده مربوط اولمق اوزره برده کتبخانه ایله درس عمومی ویا قونفرانس اوطه سی انشایی آرزو ایدلشدر ؛ تا که کتبخانه ده عالم اسلامک لهنده یازلمش کتابلر بولنه ودرس عمومی اوطه سنده مزایای اسلامییه حقننده و مشرق اسلام لهنده عموم ایچون موعظه لر ویریله ، نطقلر ایراد اولنه .

بویوک کوچوک بر چوق بلاد اسلامییه ده غرب ملتزینه عائد مؤسسات روحانییه و عرفانییه واردر . شرقده کی بو مؤسسات غریبون بشقه بشقه ملتله عائددر و اعانات ناس ایله وجوده کلشدر .

اورتیه سوروش ایدی . لکن بوذات تشبثات غیورانه سنی بر مرتبه اهمیت ایصال ایده مدی .

ایلك معاونت مقام خلافتدن کلی ایدی . لکن اوزمانک ییلدیز حکومتک حالی بنجه معلوم اولدیغندن بوراچه اولان تشبثاتک بیروده لکنی اولجه کندیسنه سویلمش ایدم که بونک حقیقتی ، تشبثی تمامیه براقفه مجبور قالمقه آکلامشیدی .

اورویای غربیده وقوع بوله جق بوکی تشبثات اسلامیه نك پیشداری اولمغه چالیشمق بزم ایچون بروظیفه معنویه در . ایشته بوملاحظه دن طولاییدر که مشروطیتک وضعیه حریت تشبثات ایچون فرصت کلدندن صوکره بنده کز بولوندره جامعی ایشنی ایلری سورمک ایستدم .

ایلك تشبث عاجزیدن شمدی یه قدر بر بوجق سنه قدر برمدت کجی . بوایش حقنده یازدیغ و بیلمدیکم لسانلرده یازدیردیغ مکاتیب ومقالات ترویجیه نك عددی یوزیکرمی به بالغ اولدی . مکتوبلرله کله بیلن جوابلر ایله مقالات منتشره ، صورتیه بوراده در .

شیمدی بواصر خیر حد اولسون مالک اسلامیه نك اک مهم پرلرنده التزام اولمغه باشلادی .

غزته لرده کورولمش اوله جفی اوزره بوندن بر قاج آی مقدم لوندرده جامع ایشله مشغول اولمق اوزره « بر هیئت اجراییه » تشکل ایتدی . هندستان متقاعدین حکامندن امیر علی نامنده بر ذات دخی مذکور هیئت اجراییه رئیس اولدی . بومبای شهرنده مرکزی بولنان اسماعیلیه طائفه سنک رئیس آغا خان نامنده بر کنج هندلی پرنس دخی انکلتزه قرالی حضر تالینک جامعک حامیسی اولمق تکلیفه علاوه بش بیک لیرا اغانه ویره جکنی وعد ایله میشیدی .

عبادتگاهک بر حامیسی بولمق ارکان اسلامیت ایله قابل توفیق اولمیه جفی انکلتزه ده ایکن بر مقام عالی به صورت مناسبه یازمش ایدم . بواشعار عاجزینک نظر اعتباره آله جفی حقنده کی امیدم قویدر .

اساساً عثمانیلر طرفندن باشلانمش اولان بواشی امیرعلینک ابتدا بر (انکلیز و هند جامعی) صورتنده یوروتک تشبثی دخی مشر اوله مدی ؛ زیرا اسلامیتده معبد مایت بولنه ماز . هر زرده اولورسه اولسون مسجد اسلام بلا تقریب جنس افراد مسلمه ایچون در . هر حاله نه دورلو نفوذ آلتده اولورسه اولسون آوروپاده یایینه بق بر مسجد اوکننده ده صوکننده ده افراد اسلامک نفقه خادم اولور .

« مملکتتمز فقیردر . کنندی احتیاجاتمز ایچون بر چوق اغانلر و بر بیورز . لوندره مسجدی ایچون بوراده اغانه طویلانمالی » ایشته بو کبی سوزلری حتی عقلی باشنده کچن بر چوق کیمسه لردن بیله ایشتم . مملکتتمز فقیر ایسه ده هندستان بالنسبه ده فقیردر . اکثر افرادی اوزرینه آدم عقلی البسه آله میه جق قدر فقیر اولان هر مسلمانلری کنندی هیئت اجتماعیه لرینک احتیاجاتی ایچون اغانه ده بولمقه قالمورلر . روسیه

معلومدر که جنسیت قیدلری قیران اسلامیت سالکری امت واحده حکمنه وضع ایتکه مستمددر . ایدمی افرادی اوچ یوز میلیونه بالغ اولان وحشیات مشترکیه مالک بولمیزی لازم کلن امت اسلامیه نك هپ برلکنده اوله رق لوندرده بر مسجد وجوده کتورملری محال اوله ماز . غیرت اسلامیه ایله وقتیه نه بیوک ایشلر یاپیلدی ! تک باشنه بیوک بیوک جامعلر - زمانه کوره اک مهم - دارالعلوملر ، مدرسه لر یاپدیران مسلمانلر کورولدی ؛ اسلامدن بر حزب قلیل فتح قسطنطنیه دن بر خیلی زمان اول . بورالره قدر نفوذ ایتدیلر ، جامعلری یاپدیلر ، حتی محکمهلری بیله قوردیلر .

شرقه یأسه دوشنلر چوتدر ؛ شبهه سز بزی یأس نومیدی به دوشورن حالاتده چوقدر . مع مافیه بویأس جاری جهد موجوده غلبه چالمق اقتضا ایدر ؛ زیرا اطرافری امعان ایله ترصد ایدرسک - بویوک بویوک موانعه مشکلاته رغماً - عالم اسلامک اکثر جهاتنده تیقط مدنی وعرفانی آثاری ظهوره کلکده اولدیغنی پک اعلا کورورز . بناء علیه بو دور تیقطده لوندرده بر مسجد ایله آکا مر بوطر مؤسسه عرفانیه وجوده کتورمک جهان نظرنده فعالیت جدید اسلامیه نك بر مثال مستحسنی تلقی اولنور ، وبویله بر موقفیت غربک دیگر مهم یایختلرنده آتیاوکی مؤسسات وجوده کلسنه نمونه خیر اولور .

شمدی انکلتزه ده بر مسجد احداثی ماده سنک تاریخچه سی حقنده بر قاج سوز سویلیلم :

عن اصل مجاری دو قنور (لاتینهر) نامنده بر مستشرق ، انکلیز خدماتنه کیروب هندستانده کزمش . انکلتزه ده بر مسجد اسلام وجوده کتورمک اوزره هند امرای مسلمه سندن اغانلر آلمش ، انکلتزه به عودتنده لوندره به قرق بش الی کیلو مترو مسافه ده بولنان (ووکین) قریه سنده کنندی اراضیسی داخلنده بر مسجد یاپدیرمش .

بوذات حال حیاتنده ده طوغریسی بوندن اون دورت ، اون بش سنه اولنه کلنجه به قدر هر بیرام بزلی مسجد مذکورده صلاة عید اداسی ایچون (ووکین) قریه سنه دعوت ایلردی . طبعی بویله هجری بر محله بولنان بومسجد لوندرده کی مسلمانلرک احتیاجاتیه قطعاً متناسب دکلدی . الیوم اطرافی کلبلر ، اوافق فابریقه لرله محاط ومسود بر حاله بولمقده در .

بروقنلر لیوه رپول شهرنده بر خانه نك نوعاً مسجدنه تحویلی وقوعه کلشیدی . فقط بنده کز لیوه رپولک انکلتزه جه بر مرکز اسلام اوله بیله جکنی هیچ بروقت اهمیتله تلقی ایلمدم .

نفس انکلتزه یایختنده بر مسجد وجوده کتورلمسی فکری بوندن بدی سکر سنه مقدم محمد ، مهروردی نامنده هندلی بر کنج طرفندن

ایله اولان محاربه زانده مزده کورلریکی اوزره بزجرو حرمزه معاونت ایچون بیله باره ویریورلر .

اعانه عمومیهده مقداره باقیلماز ؛ آنده مطلوب اولان شی کثرت اشتراکدر . آز چوق بزده خارجهدهکی احتیاجات اسلامیهیه معاونه چابالمیز . عالم اسلامدهکی موقعیزک اهمیتینی بونی اقتضایدرد . ویره بیله جکمز اعانه لرذوات معروفه دن مرکب وولی عهد مکرم دولتونجابتلو یوسف عزالدین افندی حضر تلیزیک تحت حمایه نجیبانه لرنده رهیتیک مراقبه سی آتده اوله رق عثمانی ارسال اولانه جقدر . مصرده شیخ الوزرا ریاضی پاشا حضر تلیزیک تحت ریاستنده تشکیله موفق اولدیزمز اعانه جمعیتی ده عین وجهله حرکت ایده جکدر .

سنه دوریه خلافت

— ۲ —

صراط مستقیم ۱۳۹ عددلی نسخه سنده بالادهکی عنوان ایله یازدیغ مقاله نیک براییکی نقطه سی بعض ذواتجه صحت ملاحظه دائره سنده تلقی ابدیله مامشدر . لوی اسلامیتک شوکت عثمانیت ایله ارتقایه باشلادیغی کونک بریوم مخصوص صورتنده مسلمانلر طرفندن قبولی هیچ بر قوم مسلمک حسیاتنه مغایر کله مک اقتضایدرد . اسلامیتده جنسیت آرامق هیچ بروقتده ذهنیک قبول ایده میه جکی بر بدعتدر . عربلق ، ترکک ، مسائل اسلامیه نیک ملاحظه سنده هیچ بروجهله تلقی اولنمایدرد . عثمانیت خلافتی یدامانته آلدی ، قدرینی احیایتدی . عثمانیت ایسه یالکیز ترکک دیمک اولمادیغی معلومدر . بناء علیه هر سنه بریوم مخصوص خلافت تجیل ایلیمک امتزاج عناصر لازمه سنه قطعاً مغایر کله مز . حتی یالکیز مسلمان بر عنصر ایچون دکل غیر مسلم عناصر عثمانیه بیله خلافتی حسن تلقی ایتلیدرد ، زیرا قدرتی تزئیده وجوه غدیده ایله خادمدر .

مسلم اولسون غیر مسلم بولسون وطنی سوهن هر عثمانی ایسه دولتک قدرتک هر نه طریقه اولورسه اولسون تزایدی آرزو ایلیدرد .

خلافت تحکم و تغلب ایله قطعاً قابل توفیق اوله ماز . بناء علیه تزاید نفوذ خلافتک حریت موضوعیه وجهاً من الوجوه خلل کتوره بیله جکی فرضی یک چوروک بر قوه مفکرده محسولندن بشقه برشی دکلدر . خلافتده تقدیس ایدیلن شی مقام بولندیغی و شخصک تجیلی مقامک تجیلندن ایلری کلدیکی معلومدر . شخص ایسه بر شخص عادل بولمیدر که او مقامه لایق کورلسون ، بونک عکسینی کورمکه مشروطیتی سوهن ، اسلامیتنه احترامی بولان هیچ بر عثمانی مسلمانی راضی اوله ماز .

بویوک بر مقامک ایقاظ وارشادینه خادم اولسی لازم کلن بر ذات برنجی مقاله عاجزینک حاوی اولدینی ماده مناسبتیه « بویله شیلرک صره سی هنوز کلدی » دیمش . عجب بو ذات خلافتدن بحث اولنه جق زمان کلدی دیمک می ایستدی ؟ اندن ممالک عثمانیه نیک خارچنده او قدر بحث اولنیورکه

بومقوله ذاتلرک خبرلری بیله یوق کبی ! بزیک برشی میدان چیقارمق ایستمدک . موجود اولان برشیته دهایی بر شکل اطراد و فعالیت ویرلمسی آرزوایتدک . بناء علیه اوراده بحث ایتدی کمز مسئله نیک نظر دقته آلمسی تقدیرنده فلان وفلان دولتلرک قوشقولانه جنی ذهانی هم باطلدر ، هم ده جینانه در . فلان وفلان بلاد اسلامیه دهکی افرادک مقام خلافت اسلامیه حقنده افکار احترام و آثار توجه کوسترمسی او بلاد اسلامیهیه مالک اولانلرک حاکمیتنی متأثر ایدمز . سائر افعال اسلامیه کی خلافت ماده سی دخی آچیدرد . هم ده اوله مقدس بر نفوذی سیاسی تشویقات ایچون — و علی الخصوص تشویقات سیاسی مستوره ایچون — آلت اتخاذه چالشمق شرفی و دیندار هر بر عثمانی مسلمانی نظرنده مقبوح بر حالدر . زهیچ بر طرفک راحتی صلحی بوزمق ایستیمز . بزم دور فتوحاتمز ایسه چوقدن کچدی . تزید شوکت عثمانیهیه مدار اوله جق مادی و معنوی اسبابی ترویجندن مقصد مز ملکمز داخلنده راحت و مصونیت اوزره یاشامق و طریق تمدنده اعتلایه مقتدر بر حاله کله بیلیمکدر .

نفوذ و خلافتدن استفاده خصوص سنده « عجبا فلان وفلان دولت نه دیه بیلورکه » مثلاً مسکینه ملاحظاتی بند ، کیز ذهنندن کچورمک بیله ایستیم . انکیزجه ترکیه بومسئله حقنده نه قدر شیلر یازدم ایسه بونلرک هپسند بویکی دیبمز وسوسه لره اهمیت ویرمدیکم کوریلور . مشروطیتک اعلائی عقیدنده لوندرده بولنیوردم . بو صره ده استانبولدن فلان بکک ویا فلان پاشانک ملاحظاتندن اولمق اوزره انکیز مطبوعاتنه بعض شیلر یازیلوردی . حسسزجه ، وقوفسزجه ویا برمداهنه منفعتجویانه امیدواهیسنندن بولمق اوزره اجنبی غزته لینه عکس ایتدیریلن بومقوله ملاحظاتدن جانم صیقیلدی ده تایمس غزته سنه اوبابده بر مکتوب کوندرمش ایدم . تایمسک ۶ آغستوس ۱۹۰۸ تاریخی نسخه سنده که — اعلان مشروطیتدن ایکی هفته قدر صوکره دیمکدر — نشر اولسان مکتوبک بر صورتی شو سطرلری یازارکن کوزمک اوکنده بولمقله بروجه آتی ترجمه سی نقل ایلورم :

« خلافتک معنای سوء تفهمه اوغرایور . مسلمانلرک احترامی جالب اولان شی اساساً مقامدر . اگر ترکیه نیک الیوم میدان چیقان یک زیاده آوروپالیلاشمش بعض سیاسیونی استبدادی الفاصره سنده یاکیلوبده نفوذ خلافت طوقنمق ایستلرسه بو حالک مسلمانلردن اناموسلی ، الکحیتلی والتمین و نافذ الکلام اولنلرندن بر چوقلرینک مشروطیتی تقویه امرنده کی غیر تلیزنی آزالده جفتدن قورقارم ،

بوسوزلری سویلیدی کمندن طولانی لوندرده هیچ بر کیمسه نیک تجاوزینه شویله طورسون تخطئه سنه بیله دوچار اولدم . بز عقلی طاوورانورسه ق نفوذ خلافت انکله ره ایله تقویه حسن مناسبتمزده بر عنصر مهم بیله تشکیل ایدرد .

خلیل خالد